

**MOJE
ANGLICKÁ
BABIČKA**

HANA PARKÁNOVÁ-WHITTON

Mladá fronta

Hana Parkánová-Whitton

Moje anglická babička

Mladá fronta

Věnováno památce mé jedinečné babičky Marie

Poznámka autorky

Příběhy v této knížce se sice zakládají na prožitých událostech, prošly nicméně fiktivním tvůrčím procesem, a proto je veškerá podobnost s žijícími osobami či skutečnými událostmi a situacemi čistě náhodná.

KREV NENÍ VODA

Dávno, dávno je tomu, co jsem se posledně dívala do té milé, mírné tváře, či jsem zlíbala to bílé líce plné vrásků, nahlížela do modrého oka, v němž se jevilo tolik dobroty a lásky...

Vzhlédla jsem od první stránky *Babičky* Boženy Němcové, jedné z knížek z mé až přebujelé knihovny, rozhodnutá uložit ji do nebezpečně se rozrůstajícího počtu kartonových krabic.

Suterenní místnost paneláku, kterou jsem si pro svou knihovnu přechodně pronajala, se podivně rozvlnila. Rychle jsem vzhlédla k malému okénku či spíš jen ventilaci u stropu, abych potlačila slzy. Bylo zaprášené a před ním se z rozpraskaného cementu cestičky kolem domu pokoušela růst neduživá, vybledle zelená tráva. Žhnulo sem z něj zářivé slunce pozdního léta.

Rázně jsem zaklapla knihu. Vznesl se z ní lehký obláček jemného prachu a kolem mě zavanul pach nevětrané místnosti.

„Na čtení budeš mít dost času doma!“ upozornil mě sice laskavě, ale poněkud naléhavě můj anglický manžel William. Tedy on se vlastně jmenoval Paul a William bylo jeho druhé křestní jméno. Ale babička se rozhodla říkat mu William, a tak to nakonec po nějaké době i zůstalo. Nebylo to ostatně nic neobvyklého, řada Angličanů užívá raději druhé či některé další křestní jméno, jehož se jim dostalo do vínku.

Doma! Trošku mě bodlo u srdce.

Já totiž měla teď domovy dva – jeden tady, v Praze, kde jsem prožila valnou část života, a ten druhý, nový, v Anglii, kam jsem se provdala. Do pudy starého českého domova jsem byla vrostlá pevnými kořeny našeho rodu, generacemi českých předků, kteří se po krátkých pobytech v cizině pokaždé do Čech vraceli. K tomu novému, anglickému domovu, který dosud představovala spíš řada podnájmů, mne poutala láska k Williamovi.

Potkali jsme se až později v životě, oba poznamenáni ne zrovna nejlepšími zkušenostmi z partnerského soužití. O to víc jsme si vá-

žili vztahu, který nás spojoval s intenzitou, v jakou jsme se po předchozích životních peripetiích ani neodvažovali doufat. Spojovala nás nadto láska ke knížkám, a nejen proto, že jsme oba působili v nakladatelské profesi, i když William se nyní věnoval spíš práci a přednáškám na univerzitě.

William, to bylo moje alter ego, moje spřízněná duše či *soulmate*, jak se v Anglii říká. Hranice mezi našimi osobnostmi jako by se vytratily a já někdy mívala pocit, že myslíme stejně nebo že mi William přinejmenším čte myšlenky, protože jsme často v týž okamžik současně vyslovili stejnou větu či názor.

Pohlédla jsem směrem k němu, dosud svírajíc klasické dílo české literatury pevně v ruce.

„Já ji tu nemůžu nechat, Williame,“ řekla jsem tiše, ale rozhodně. „Babičku Marii myslím.“

William se na mne vítězoslavně usmál a laskavé hnědé oči mu za brýlemi vesele zajiskřily. „Říkal jsem si to!“ odpověděl mi radostně. „Ten dům, co jsem pro nás koupil, má totiž na konci zahrady takový hezký domek pro hosty, kousek od té tvé kanceláře. K nemovitosti sice nepatří, ale prodají nám ho za pakatel. Babička Mary v něm může bydlet, pokud ovšem bude chtít!“

Odložila jsem knihu, rozběhla jsem se k němu a vděčně ho objala. V době, kdy jsem odjela do Prahy sbalit poslední zbývající věci a zčásti je odvézt, zčásti uložit ve sklepě u babičky Marie, se mu podařilo sehnat dům, po jakém jsme dlouho toužili a jaký jsme dosud marně hledali – kousek od Oxfordu, a přesto na venkově. Koupě se však musela uskutečnit téměř okamžitě a my jsme se po výměně řady hektických e-mailů a po bezpočtu hodinových telefonátů rozhodli, že to bereme, a on tu nemovitost koupil beze mne. Nemohla jsem se dočkat, až náš nový domov uvidím.

Chtěla jsem mu teď říci *Děkuju*, ale hrdlo se mi nějak podivně stáhlo, hlas mne nadobro zradil a já ze sebe vydala pouze nedůstojný, i když tlumený vzlyk.

Jenže člověk míní, Pán Bůh mění, jak říkávala babička, a já ten plánovaný vážný rozhovor o jejím přesídlení do malé anglic-

ké vísky Hinston musela na nějakou dobu z nejrůznějších důvodů odložit.

Mnohé se mezitím změnilo – z Hinstonu, kam jsme se nastěhovali, se stal Kingston, protože se víska spojila s několika okolními samotami nesoucími hromadný název King's Abbey, z čehož vzniklo kompromisem jméno Kingston.

A my se v něm už stali téměř starousedlíky.

Já se ale do Prahy nepřestávala vracet. Hlavně za babičkou.

Z metra, kterým jsem se vydala za babičkou Marií do Vysočan, jsem vystoupila o zastávku dřív, na bývalém náměstí Lidových milicí, nyní náměstí OSN. Bylo zvláštní, jak mi s návratem do míst mého dětství automaticky naskočila stará a dnes přinejmenším legrační místní jména, tak pevně spjatá se školními léty.

Vysočany, ta průmyslová čtvrť na okraji (přesněji *dříve* na okraji) Prahy, byly a navždy zůstanou krajinou mého dětství, v níž se člověk cítí vždy jaksi v bezpečí právě pro ty vzpomínky na dětství, kdy se nám přece nemohlo nic stát, a proto se tam člověk vždy rád vrací.

Vydala jsem se zvolna podél radnice, za níž se dosud tyčila škola, kdysi devítiletá, kam jsem chodila. Malá půvabná stavení, jež ji obklopovala, už dávno vzala zasně, stejně jako barvitě domky lemující Sokolovskou dolů k říčce Rokytce.

Masna na růžku, krámek, kam jsme s babičkou před léty chodívaly nakupovat, protože tam mívali nejlepší výsek, zmizela v propadlišti dějin jistě už před mnoha léty, stejně jako protější mlékárna, kolem níž to vždycky mírně páchlo po sýrech, zejména pak olomouckých tvarůžcích, a po zkysaném mléku.

Ze vzpomínek mne vytrhlo řinčení tramvaje, která se vesele hnala dolů z vysočanského vršku k Rokytce. Po kratičkém zastavení jsem znovu vykročila na cestu, na níž mě nevolány dál provázely vzpomínky.

O něco níž, sotva pár kroků za zmíněnou mlékárnou, bývala hospoda *Ruský dvůr*, taková ta typická předměstská krčma s původně nóblí krajkovými záclonami vyuzenými zakrátko cigareto-

vým kouřem četných štamgastů do tříselné žluti a s věčnou pětilitrovkou trůnící na výčepním pultě, plnou utopenců ladně plovoucích mezi tlustými kolečky cibule. Tradovalo se, že tenhle bývalý zájezdní hostinec dostal jméno podle pražské návštěvy ruského cara, který se tu prý zastavil, aby mu přepřáhlí kočár. Podle mě to možná byl jen chytrý tah některého ze zdejších hostinských, aby si zvýšil obrat.

Tenhle lokál byl v očích mé rodiny tak pokleslý, že jsme tam zavítali jen v nouzových případech, když v jiných hostincích došlo *pomo*, ta jedovatě oranžová, zato opojně sladká a silně perlivá limonáda. Anebo když můj tatínek Otto v sobotu odpoledne zjistil, že nemá zásobu svých oblíbených *letek* anebo *partyzánek* a maminka mne tam pro ně – jakkoli nerada – vyslala, protože s naším tatínkem nebylo bez cigarety k vydržení i ve všední den, natožpak přes neděli.

Šikmo přes ulici se snad doposud skrýval za přísnými žaluziemi poštovní úřad.

Přešla jsem mostek přes Rokytku; staříčkový biograf *Olympie* – označení *kino* by se v tomto případě zdálo nevhodně moderní – byl dávno zavřený a jeho kdysi plyšové prostory sloužily jiným účelům.

Prošla jsem kolem zdravotního střediska, rozlehlé polikliniky s bohatými reliéfy po stranách vchodu. Byla na nich obskurní směs socialistického realismu a antických motivů, která ve mně už od dětských let vyvolávala hluboký zmatek. Jako děti jsme se všichni stydlivě hihňali do dlaně při pohledu na polooděné vnadné ženy junonských postav či muže s nevěrohodnými provazci svalů.

Ovšem záchvaty bujarého veselí v nás vždy vyvolávala bronzová socha antického patricije s hlavou ozdobenou vavřínovým věncem, který na sobě neměl nic než tógu pouze náznakem přehozenou přes jedno rameno, zato v ruce třímal ozubené kolo. Kde se mohla v patrně antickém Římě tato součástka vzít, to zůstávalo záhadou a asi jí zůstane navždy.

Za střediskem jsem přešla přes jazyk neduživě zelené trávy, jímž si spěchající obyvatelé čtvrti prošlapali uzounkou stezičku, a pak jsem se už ocitla v Drahobejlově ulici, kde žila moje babička Marie.

Bydlela v jednom z těch velkých činžovních domů vystavěných někdy ve dvacátých létech minulého století, kdy bohatnoucí buržoazie meziválečného Československa investovala do nových nemovitostí na pražských periferiích.

Babiččin dvoupokojový byt byl prostorný, s vysokými stropy a velkými okny. V létě jimi dovnitř proudilo slunce a jeho jas se zdál tak trochu nazelenalý, neboť pronikal skrz košaté koruny stromů na dvoře.

Zato okna z kuchyně vedla do ulice lemované pouličním osvětlením. To mne vždycky uklidňovalo – délka života babičky Boženy Němcové se odvíjela právě od délky života stromu před jejím obydlím.

Já se ovšem utěšovala tím, že délka života *mé* babičky není závislá pouze na existenci nějaké dřeviny. Pouliční osvětlení přetrvá na rozdíl od stromu jistě celé věky.

Odemkla jsem domovní dveře a vklouzla do domu. Panoval tam chlad a ticho rušené jen švitořením vrabců ze dvora, neboť někdo otevřel na chodbě okno.

Prošla jsem kolem bytu v přízemí, kde kdysi bydlívala domovnice. Strach, zda jsem si pořádně očistila o tlustou hrubou rohožku boty, se nevytratil ani s uplynulými léty. Opatrně jsem se poohlédla přes rameno, jako bych čekala, že se co chvíli ze dveří vyřítí domovnice, na hlavě květovaný šátek skrývající natáčky, a zaječí bojovně: „A kdo si opucuje ty boty o rohožku? Já snad?“

Musela jsem se pro sebe pousmát.

Před babiččinými dveřmi ve druhém patře jsem se na chvíli zastavila, abych si nějak utříbila myšlenky pro nadcházející proslov, ale moc se mi to nedařilo. A tak jsem prostě zazvonila naším smluveným signálem, jedním dlouhým, táhlým zacinkáním a po něm třemi kratšími.

Za dveřmi jsem zakrátko zaslechla babiččiny lehké kroky.

Dveře se pootevřely na škvírku, kterou opatrně vykoul babiččin laskavý obličej. Babičce sice do osmdesátky příliš nescházelo, přesto si však zachovala osobitou, hezkou tvář a vůbec působila překvapivě mladistvě.

Podle mě to bylo tím, že prostě odmítala stárnout. Možná měla na práci jiné věci, kvůli kterým jí na to stárnutí, o něž se tak jako tak příliš nestarala, nezbýval čas.

Vrásky jí vytvořily jemnou síť pouze kolem očí, v nichž nepřestával plát veselý plamínek živého zájmu o vše. Černé vlasy, ten výrazný rodový rys, který se u nás dědil z generace na generaci, jí prokvetly stříbrem šedin až hodně pozdě a jenom na spáncích a nad čelem, takže jsem doufala, že mne v tomhle ohledu potká stejný osud.

Babička byla nevysoká a rozhodně by se o ní nedalo tvrdit, že je útlá – váhu si však vždy hlídala, i když na diety moc nedala. Měla hezkou, pevnou a souměrnou postavu ženských křivek, jak se to obvykle popisuje v románech.

Z kdysi početné rodiny jsme s babičkou zbyly jen my dvě.

Děda Bohumil, babiččin manžel, zemřel před pětadvaceti lety. Babiččin syn a můj tatínek Otto zemřel mladý, bylo mu sotva přes čtyřicet, a máma ho o moc dlouho nepřežila.

Zůstaly jsme samy a nesly jsme to hrdě.

Někdy, a dost často, nám bývalo smutno, často jsme mívaly taky hluboko do kapsy a nescíslněkrát jsme se potýkaly s bezpočtem zdánlivě nepřekonatelných překážek, které nám život, většinou v podobě nějakých úřadů či technických úprav v naší domácnosti, postavil do cesty.

Nikdy jsme ale nic nevzdaly a radovaly se o to víc z dobrých, přínosných a veselých dnů, které měly o to intenzivnější barvy i vůně. Potkaly jsme dobré lidi.

A nakonec jsme usoudily, že i ty temnější stránky života stály a stojí za to.

„Ahoj, Hanko!“ usmála se na mne a pak otevřela dveře dokořán. „To víš, opatrnosti nikdy nezbývá!“

„Moje slova, babi!“ oplatila jsem jí úsměv a vešla dovnitř.

Byt na mne dýchl známou vůní čistoty, pracího prášku, leštěnky, jemného mýdla a také jablek, která babička, vydatně zásobovaná sezonním ovocem ze sadu strýčka Václava, přechovávala v rozměrné

spíži hned vedle hlavních dveří. Prošla jsem za babičkou širokou chodbou do kuchyňky a potom do prostorného obývacího pokoje, s nímž sousedila malá ložnice. Otevřenými okny v kuchyni se dovnitř vléval veselý šum z Drahojovské ulice a také věčně přítomný rachot z nedalekého ČKD, kde pravděpodobně zase doháněli nějakou zakázku.

Najednou se mi zastesklo po všech těch starých a tak dobře známých zvucích a vůních starého domova, jakkoli mi kdysi lezly příšerně na nervy – právě to lomození lokomotivky, kde občas, když finišovali s plánem, pracovali hodně přes půlnoc. Anebo túrování autobusů městské dopravy, kterou sem kdysi z nepochopitelných důvodů odklonili. A také cinkání lahví, když do nedalekých potravin přivezli za ranního kuropění pivo a limonády. Často, když jsem vysedávala do noci nad knížkami a skripty a pilně studovala na zkoušky, se můj malý pokojík, přeměněný nyní v babiččinu ložnici, plnil vůní smaženého filé z nedaleké výrobní lahůdek nebo silným a trochu příliš vtíravým aromatem pražené kávy a oříšků z nedaleké pražírny na Harfě.

„Dáš si kafe?“ zeptala se babička čistě formálně, dobře znala můj vělý vztah k tomuto nápoji. Hned postavila vodu na kávu a pak zavřela okno, abychom měly na popovídání klid. Venku panoval krásný slunný den, ale světlo bylo jaksi příliš ostré a slunce se zdálo nízko a vypovídalo o kvapem se blížícím podzimu.

Babička zatáhla poodhrnutou záclonu, jako by se chtěla ujistit, že nás nebudou pozorovat dvě tři zvědavé sousedky z okna odnaproti, které probíraly jako obvykle třesuté důležité a horké novinky z Vysočanska a přilehlého okolí.

Babička jen zavrtěla hlavou. „Teda ty ženské! Kde na podobné řeči berou pořád čas!“

I ona samozřejmě čas od času s někým ráda probrala život, jak tomu říkala, ale nebyla přítelem planého mlácení prázdné slovní slámy. I přes pokročilý věk nepřestávala být dosud neuvěřitelně pracovitá, s aktivním přístupem k životu, nedokázala sedět jen tak se založenýma rukama a ústy plnými planých slov. Nechápala lidi, kteří

jen zbůhdarma utráceli čas, ovšem svůj životní styl být bez přestání v pohybu jim nevnucovala.

Vrátila se pak ještě znovu do kuchyňky pro talíř se švestkovým koláčem.

„Poslal mi je Vašek,“ řekla mi na vysvětlenou. „Ty švestky myslím.“

Strýc Václav, jemuž patřil velký statek kousek od Kolína, byl s naší rodinou nějak složitě, a hlavně vzdáleně spřízněn, ale pouto s ním, ukuté bezpočtem dní strávených vypomáháním na jeho polnostech i sadu, stejně jako skvělými prázdninami u něj na statku, bylo mnohem pevnější než vztah mezi mnoha jinými přímými pokrevními příbuznými.

To strýc Václav vždy babičku zavalil ovocem, v létě třešněmi a meruňkami a pak postupně k podzimu švestkami, hruškami a jablky a nato i vlašskými ořechy, neboť měl ořešáků celou dlouhou alej. Zmíněných švestek měla babička na kuchyňské lince ještě celou zadělavací mísu. Byly velké, ojíněné, se světlejšími svrasklými ostrůvky, jež prozrazovaly, že tyhle patří k nejsladším.

Vzala jsem si kousek koláče, ale po chvíli jsem jej odložila nedotčený na talířek, který mi babička přinesla s parádním šálkem vonavé kávy.

Najednou jsem nějak nevěděla, jak jí předložit ten návrh, který jsem už nějakou dobu nosila v duši.

„Tak co, odvezla sis už konečně z toho panelákového sklepa všechno, nebo tam ještě něco přechováváš?“ zeptala se babička a usrkla kávy.

Přikývla jsem. Stěhovala jsem se zdlouhavě a na etapy, jednak bylo těžké zpretrhat naráz všechna pouta s českým domovem, jednak bylo jednorázové stěhování nějakou firmou mimo náš rozpočet. Bylo to prostě moc drahé. A tak jsme si s Williamem nejdřív vypůjčili velkou bílou dodávku, do níž jsme naložili většinu toho, co jsme hodlali do našeho nového domova z Prahy odvézt. A potom jsme se vraceli a při návštěvách babičky vždy odvezli něco dalšího. Já pak zbývající knížky, kterých bylo pořád nějak přehna-

ně mnoho, rozdala mezi dobré přátele – věděla jsem, že u nich najdou nový domov.

„Je tu ale jedna věc, babi.“ Najednou se mne zmocnila bezradnost a já nevěděla, jak jí říci, že by se měla přestěhovat s námi. Nebudu po ní chtít příliš? Není to jako přesadit vzrostlý strom v době, kdy je na to už příliš pozdě? Nebude babička v Anglii postrádat tu nekonečnou množinu svých českých přátel, známých, sousedů, zejména svoji dlouholetou kamarádku Boženku? A nebude se jí, stejně jako mně, nakonec stýskat i po těch známých zvucích a povědomých vůních?

Odkašlala jsem si. „Babi, co kdyby ses odstěhovala k nám? Do Kingstonu myslím?“ vyhrkla jsem nakonec rychle. Cesta zpátky nevedla, byla jen ta kupředu. „Nemyslím napořád, to bych po tobě asi žádat nemohla, ale mohla bys u nás po nějakou dobu být a vzdyc-ky se pak vrátet. Třeba na podzim – nebo na zimu, kdy je život ve městě asi snazší. Prostě jak bys chtěla,“ dodala jsem spěšně.

Po babiččině tváři se rozlil šťastný úsměv. Vzala mne beze slov za ruku a pevně mi ji stiskla. „Hanko, jsi hodná! A William taky. Je to laskavý člověk, to vím dávno. Děkuju vám za tu nabídku... Ale myslím si, že by manželé, a ne zase tak dlouho po svatbě, měli bydlet sami. Ráda se za vámi podívám, někdy brzy... ale...“ Babička cestu k nám zatím odkládala hlavně z jednoho důvodu – před nějakou dobou se musela podrobit operaci, která se dala označit jako banální, ne však pro člověka v jejím věku. Rekonvalescence se poněkud protáhla. A babička si pak dávala na zdraví pozor, protože jak víme, opatrnosti nikdy nezbyvá. Nakonec nemohla přijet ani na naši svatbu, což nás obě nepřestávalo mrzet, ale jinak to tehdy prostě nešlo. „A pak, co byste si počali v nějakém Kingstonu se starou bábou!“

„Teda babi! V tvém případě nemůže být o nějaké staré bábě vůbec řeč! A pak – nebydlela bys přímo s námi v domě, ale v bungalovu v zahradě. William tenhle dům koupil mimo jiné právě proto, že k němu patří ten domek pro návštěvy – to abys mohla být s námi!“

Babičce se po mých slovech podezřele zaleskly oči, to jak se jí zalily slzami. Najednou jsem si uvědomila, jak bolestné pro ni naše rozloučení bude. Naši nabídku už jistě v podstatě přijala, jen si to

ještě nechtěla přiznat, protože jí to připadalo sobecké – nechtěla mi příliš zasahovat do života, to mi bylo jasné. Byla však natolik jeho součástí, že se vlastně o žádném zasahování mluvit nedalo.

„A co kdybys to nejdřív jen zkusila, babi? Na nějaký čas, na pár dní třeba?“ lákala jsem ji a snažila se jí tak usnadnit její nelehké rozhodnutí. „Co kdybychom ti tam teď vzali pár nejnutenějších věcí, ty pak můžeš přiletět třeba jen jako na dovolenou? Dejme tomu před Vánoci? Co ty na to?“

Babička si otřela bílým kapesníčkem nenápadně oči. „Copak o to, zní to víc než lákavě! Ale co ta cesta? Letenka, to bude jistě láce!“

Mávla jsem ulehčeně rukou. „Dneska už do Anglie létá řada levnějších aerolinek. Zajistím ti letenku přes internet, žádný strach!“

Babička mne znovu vzala za ruku a pevně mi ji stiskla. Neřekla sice *děkuju*, ale to bylo zbytečné, protože my dvě si rozuměly beze slov. A krom toho jsem si to slůvko přečetla v jejích laskavých hnědých očích, které připomínaly dva oblé lesklé kaštánky.

Letiště Stansted jsem měla mimo jiné ráda proto, že se tam od terminálů, stejně jako k nim, jezdí z hlavní letištní budovy takovým malým vláčkem. Nyní se mne ale začala zmocňovat nervozita, zda to na babičku nebude přece jen příliš a zda trefí. Marná sláva, do osmdesátky jí moc nechybělo.

Tohle byl snad její druhý let v životě – a od toho prvního rozhodně neomládla. Navíc cestování je v dnešní době, kdy se tisíce lidí přemísťují tam a zase zpátky, poněkud jiné než za jejích mladých let, hlavně je hektické.

My jsme s babičkou sice cestovaly hodně, ale to bylo pouze do Děčína, za prababičkou Josefku, a vlakem k tomu.

Nakrátko jsem zavřela oči.

Připadalo mi, jako by to bylo včera, to naše velké cestovní dobrodružství, jímž před mnoha léty začínaly prázdniny – odjížděly jsme spolu vždy z Masaryčky, jinak babička nádraží Praha-střed nena-zvala. Náš vlak byl v té době ještě tažený parní lokomotivou ztrácející se v bělostných oblacích nadýchané páry jako tajuplný Orient

Express. Pan výpravčí si vždy na peroně nejprve obřadně nasadil služební čepici, aby nám cestujícím dal najevo, že je konec žertům a nastává okamžik důležitého oficiálního úkonu, pak z plných plic zapískal na píšťalku a máchl takovým tím návěstidlem silně připomínajícím plácačku.

William do mne nenápadně šťouchl, jako by se obával, že jsem usnula vstoje, a já se opět ocitla v přítomnosti, uprostřed hektického ruchu britského letiště. Usmála jsem se na něj, abych ho uklidnila.

„O. K.“ zeptal se a úsměv mi oplatil. S čupřinou světlých vlasů, která se mu svezla do čela, jak jsme spěchali k příletům, vypadal neuvěřitelně mladě.

„O. K.“ odpověděla jsem. Nemuseli jsme si nic vysvětlovat, neboť i my jsme si už rozuměli beze slov.

Opět jsme se ponořili do mlčení. Kolem nás tepala vřava rušného Stanstedu a já si znovu s obavami uvědomila, jak obrovské tohle letiště je ve srovnání s naší Ruzyní, která mně kdysi, při prvních letech do ciziny, připadala nezvládnutelně velká. Jak se to pak asi musí jevit babičce!

Zahlodalo ve mně svědomí, že jsem pro ni měla buď přijet do Prahy, nebo že jsme ji měli vzít s sebou autem. První variantu babička odmítla se slovy, že přece není malá a že nepotřebuje doprovod na každém kroku. Tu druhou jsem po dlouhém zvažování zavrhla já, protože podobná cesta byla značně náročná i pro někoho o hodně mladšího.

Podobné logické vývody mi nicméně moc nepomohly a já se nyní uchýlila ke své oblíbené zábavě, k sebebičování výčitkami svědomí.

Naštěstí mě z ní záhy vytrhl William. „Už ji vidím!“ zvolal radostně. „Tamhle je naše babička!“

Moc mě potěšil tím *naše*. Nebylo to plané slůvko ze slušnosti, protože babičku si opravdu oblíbil pro její laskavou a klidnou povahu a pevné morální zásady. „Je to pravá lady,“ prohlásil o ní krátce poté, co jsem je seznámila. I to mne tehdy zahřálo u srdce. A William to i tehdy myslel upřímně a ve své charakteristice se nemýlil – když jsem o tom přemýšlela, musela jsem uznat, že se babička skutečně

chová jako pravá anglická lady – byla příjemná, ale ne vulgárně familiární, a dovedla si udržet odpovídající odstup.

Babička Marie se nyní zastavila hned za východem z celního prostoru a pátrala trochu polekaným pohledem v davu čekajících. Rychle jsem na ni zamávala a po babiččině hezké tváři se vmžiku mihla úleva.

Netlačila před sebou vozík obtížený zavazadly jako většina cestujících. Měla jen hezký, elegantní kufřík na kolečkách, s dlouhým vysouvacím držadlem a přes rameno objemnou koženou kabelu. Na sobě měla tmavomodrý kalhotový kostým s bílou halenkou. Vlasy si nechala sestříhat do módního účesu, kterému se tady v Anglii říkalo „bob“, což by se česky dalo popsat jako babiččinu věku odpovídající mikádo.

Oplatila mi zamávání a vyrazila k nám překvapivě svižným krokem.

„Babi! Tak ráda tě vidím!“ popadla jsem ji do náruče. Ovanula mě příjemná vůně jejího oblíbeného *L’Air du Temps* – slabost pro tenhle parfém od Niny Ricci s úsměvem označovala za svou největší neřest.

„Zaplat’ Pán Bůh, že jsem už tady a že jsem vás našla!“ jákala s viditelnou úlevou. To se už objímala s Williamem.

„*Hello, my dear!*“ řekla mu, když ji políbil na obě tváře. Uměla dobře anglicky a „svou“ angličtinu vydatně oprašovala ještě předtím, než jsme se s Williamem vzali, aby si s ním mohla pořádně popovídat.

William nás dostrkal k východu a přikázal nám: „Počkejte tady na mě, za chvíli jsem tu s autem!“

Rády jsme ho poslechlly.

Záhy jsme nechali letiště za zády a projížděli úpravnou anglickou krajinou zalitou výjimečně sluncem. Nelilo, jako by se ostrovní říše chtěla babičce představit v tom lepším světle, a na pozdní prosincové dny bylo příjemné teplo.

„Páni,“ podivila se babička, „tady je všechno ještě zelené! A to nám do Vánoc moc nezbyvá!“

„To je tady takhle vždycky,“ vysvětlila jsem jí. „I když teď už to není, co bývalo. Když jsem sem začala jezdit za Williamem, bývaly Vánoce opravdu zelené, a ne bílé, protože je tu díky Golfskému proudu mírná a teplá zima. Nebo spíš bývala. A měla bys vidět ty mlhy! Bylo to moc romantické a takové tajuplné. Teď ale začíná občas pořádně mrznout a padá tu i nějaký ten sníh – teda s naší českou zimou se to nedá srovnat, ale tady to i tak všichni považují za kalamitu a nepředstavitelně to prožívají.“

Babička se tiše zasmála.

„A co ten domek, líbí se vám tam?“

„Ano, je to tam moc hezké, však to brzy uvidíte, Mary!“ odpověděl místo mě William. „A Kingston je moc příjemný, je to takové tiché místo, kde se všichni znají.“

„Babi, je to jako sen!“ upřesnila jsem manželův střízlivý popis. „Jak víš, já sama pořádně netušila, jak bude to naše nové obydlí vypadat, protože dojednávání bylo na Williamovi a já dům pořádně neviděla. Byla to rychlá koupě, ale William koupil dobře, však uvidíš!“ zopakovala jsem na závěr jeho slova.

Ta koupě byla doopravdy rychlá, protože prodávající, excentrická manželská dvojice, nechtěli z nějakých důvodů čekat. A byla skutečně i dobrá.

Nikdy nezapomenu na naše první cesty do našeho nejprve budoucího a potom už nového domova.

Mezi košatými korunami starých stromů se pokaždé najednou v dáli vylouppl velký dům ze zlatavého cottswoledského pískovce, obehnaný št'avnatě zelenými živými ploty. Přiznám se, že jsem něco podobného dosud znala pouze z učebnic angličtiny a také z barvitých popisů anglických klasiků.

Vždycky mne pak napadlo, že kolem tohoto hezkého sídla jistě jen projedeme, abychom zastavili u nějakého maličkatého cihlového řadového domku, v jehož obýváku se ani neotočíme a kam se mi do pokoje, bude-li tam vůbec kromě ložnice nějaký, nevejde ani stolní počítač.

„Tak a jsme doma!“ prohlásil William s pýchou v hlase.

„Víš, že tomu pořád nemůžu uvěřit?“ opáčila jsem mu nepřiliš inteligentní otázkou. „Tedy tomu, že jsme tady doma!“ dodala jsem na vysvětlenou. Ne že by to znělo inteligentněji.

Jen se usmál a přikývl.

„Žít tady, to je jako sen!“ řekla jsem pak a hlas se mi trošku zlomil. „Nemůžu tomu uvěřit!“

„Líbí se ti tu?“

„Moc! Že se vůbec ptáš!“

Obrátila jsem se k Williamovi a pohládila ho po jednodenním strništi hebkých vousů. „Děkuju ti!“ hlesla jsem, hlas zjihlý dojetím.

Opravdu, na začátky našeho života v Kingstonu nikdy nezapomenu.

Pohlédla jsem nyní do zpětného zrcátka. Babička usnula, tvář zabořenou do malého naducaného polštářku, který jsme k podobným účelům v autě převáželi.

„Cesta ji přece jen zmohla,“ obrátila jsem se k Williamovi šeptem. „Marná sláva, dvacet jí už není!“

„To ne, ale je obdivuhodné, že se na cestu pro ni jistě dalekou vydala v tomhle věku sama, navíc když předtím moc necestovala.“

Williamova pochvalná slova mě jako vždy potěšila – v Británii, té zemi cestovatelů všech věkových kategorií, se lidé i více než pokročilého penzijního věku vydávají na cesty mnohem dobrodružnější. Jsou na to jaksí zvyklí a je to jejich druhá přirozenost, protože oni jsou prostě národ mořeplavců a objevitelů. My Češi jsme asi spíš zarostlí pevně ve své rodné půdě a tam je nám dobře. Z vlastní zkušenosti vím, o čem mluvím.

Projeli jsme nyní Faringdonem, půvabným městečkem, o něž sváděli v 17. století za občanské války urputné bitvy cromwellovci s královskými vojsky, jak o tom dodnes svědčí ustřelená polovina místní kostelní věže. Faringdonští se kdysi v dávné minulosti rozhodli ponechat tuhle památku bratrovražedných bojů tak, jak byla, a tak to už zůstalo napořád, protože v Británii je tradice jednou tradice.

Prosvištěli jsme půvabným a stejně svěže zeleným lesíkem lemuujícím rušnou A 420. Jen tu a tam v něm zazářil měděným listím

dub, anglický národní symbol, a pak jsme už zabočili na úzkou cestu vedoucí ke Kingstonu.

Babička se s trhnutím probudila a chvílku na ní bylo vidět, že netuší, kde se ocitla.

„Už tam budeme, babi!“ ujistila jsem ji.

Jen přikývla, vytáhla z objemné kožené kabely stříbrnou pudřenku a zlehka si přepudrovala malý nosík a tváře.

To už William obratně zacouval na naši širokou příjezdovou cestu před domem.

Pod koly jeho nového *picassa* zachrustaly bílé oblázky, kterými byla vysypána.

Babička poděkovala Williamovi, když jí pomohl z auta.

Zastavila se a rozhlédla se zvědavě kolem. „Ach, tady je tak krásně!“ řekla dojatě.

Náš dům se cudně skrýval v bohaté zeleni předzahrady se vzrostlým košatým stromem a vysokými živými ploty. Za ním byla garáž a hned vedle ní na rozlehlém dvorku velká zahradnická bouda. V zahradě navíc ještě stála prostorná světlá kancelář, výstavný útulný domek se širokými okny. Cestička rovněž vysypaná drobnými bílými oblázky, klikatící se za domem a dál kolem kanceláře, mého pracoviště, nás zavedla hlouběji do velikánské zahrady, kterou se mi od našeho nastěhování do této půvabné, leč poněkud zanedbané nemovitosti už podařilo trochu zkulturnovat. Zahradničení zjevně ke koníčkům předchozích majitelů nepatřilo. Za pomoci složitého systému rafinovaně nastavovaných žebříků se mi poštěstilo jakžtakž zarovnat a hlavně značně snížit přerostlý živý plot oddělující nás od sousedů. Proklestila jsem prales býlí bujícího na velkých záhonech, které ho lemovaly, a osázela je věčně zelenými keříky, které jsem nyní už také na zimu sestříhala a hojně obsypala *bark chippings*, směsí kůry a dřevěných odřezků. Tuhé listy rozrostlých *host* anebo též bohyšek na úzkých záhoncích kolem vysokého dřevěného plotu lemujícího zadní část zahrady, který jsme také museli nechat celý vyměnit, protože předchozí majitelé považovali velké plochy vypadaných prken zřejmě za zpestřující okno do života sousedů, už